

V I D I C I

II VATIKANSKI SABOR I NAŠ LAJIKAT

Govor kojega je u zagrebačkoj katedrali održao 19. prosinca 1965. g. JOSIP (Sibe) ZANINOVIC, odvjetnik u Zagrebu, prigodom dočeka koncilskih otaca na povratku s II Vatikanskog sabora.

EMINENCIJO!

Iako nisam toga dostojan, dopala me je časna dužnost da Vas u ime hrvatskog katoličkog lajikata pozdravim danas kada se poslije uspješnog zaključenja II Vatikanskog koncila sretno vraćate u svoju rezidenciju. Vama i cijelom hrvatskom katoličkom episkopatu izražavamo svoju duboku zahvalnost i priznanje za naporan rad kojim ste doprinijeli uspjehu Koncila. Posebno smo ponosni da su intervencije hrvatskog kardinala u koncilskim diskusijama bile zapazene od cijele svjetske katoličke javnosti.

II Vatikanski koncil predstavlja događaj od neprocjenjive historijske važnosti ne samo za Katoličku crkvu, nego i za cijeli svijet. U doba krupnog historijskog previranja, u doba stvaranja novog društva i zidanja nove civilizacije, u doba masovnog otpada od Boga i vjere veliki i dobri papa Ivan XXIII je osjetio da je sazrelo vrijeme da Crkva zauzme svoj stav prema nastajućem svijetu. Nadahnut Duhom Svetim sazvaio je II Vatikanski koncil pred kojim se je postavio problem, da li će se Crkva zatvoriti u »turrus eburnea« te anatemama i ekskomunikacijama nastojati očuvati i obraniti poklad božanskih istina ili će se otvoriti svijetu, ući u svijet, zahvatiti u tok svjetskih zbivanja i na taj način dovesti Krista da bude prisutan uz graditelje novog društva i nove civilizacije. U smislu intencija pape Ivana XXIII i njegovog nasljednika Pavla VI Koncil je odlučio, da se Crkva otvori svijetu, da ostane prisutna svjetskim zbivanjima, da svijetu donosi Krista onako kako to odgovara našim danima i našim prilikama te da sa svom iskrenošću i ozbiljnošću povede dijalog sa svijetom. Onako, kako je kazao sv. Otac u završnom koncilskom govoru, da upozna svijet, da mu se približi, da ga shvati, da prožme društvo koje je okružuje, da tom svijetu služi i da mu objavi Radosnu Vijest. U tom duhu II Vatikanski koncil ponudio je svijetu suradnju u ostvarenju poretka slobode u kojem će se čovječja osoba i njeno ljudsko dostojanstvo nalaziti na vrhu ljestvice društvenih vrednota, u kojem će neotuđiva prava čovjeka biti beskompromisno zaštićena; ponuđena je svijetu suradnja u izgradnji pravednog i trajnog mira te u realizaciji poretka pune socijalne pravednosti. Crkva nudi i pristaje na ovakvu suradnju jer je cjelokupno bogatstvo njene nauke usmjerenom službi čovjeku, jer Crkva više nego itko drugi poštuje čovjeka. Tu suradnju Crkva nudi svima bez razlike, vjernicima i nevjernicima. Jer, kako reče sv. Otac Pavao VI, za Katoličku crkvu nitko nije nedostizan, nitko joj nije stran, nitko iz suradnje nije isključen. U ljudskom društvu Crkva ne traži za sebe nikakvih privilegija ili povlastica. Ona jedino traži za sebe slobodu djelovanja, a za svoje vjernike slobodu da bez ikakve diskriminacije smiju kršćanski vjerovati, kršćanski živjeti i kršćanski djelovati. Crkva za sebe traži onu istu slobodu koju traži i za sve druge, jer je ona proklamirala

načelo, da se ni moralnim pritiskom ni fizičkom silom ne smije nikoga prisiljavati da prihvati bilo koje, pa ni vjersko uvjerenje.

Koncil je naglasio da posebnu odgovornost za dijalog sa svijetom, za brigu da Krist bude prisutan svjetskim zbivanjima snosi katolički lajikat. Katolički lajici naime imaju svoje vlastite zadatke u izgradnji Crkve, u unošenju Krista u život svijeta. Katolički lajikat ima svoje vlastite domene u djelokrugu apostolata Crkve. Međutim i apostolat lajika i apostolat klera čine jedan jedinstveni crkveni apostolat, jer u Crkvi, istina, postoji različitost službi, ali i jedinstvo poslanja. Između ova dva vida crkvenog apostolata mora postojati puno jedinstvo i radi toga što i kler i lajikat sačinjavaju jedno jedinstveno Kristovo mistično tijelo u kojem svaki pojedini ud pridonosi rastu tijela prema svojoj ulozi. Ovu veliku istinu o jedinstvu Kristovog mističnog tijela, o nerazdvojnosti njegovih djelova, o sudbinskoj povezanosti njegovih udova II Vatikanski koncil je htio dovesti vjernicima pred oči liturgijskom reformom. Nekrvna euharistijska žrtva, po liturgijskoj reformi, vidljivim načinom nam doziva u pamet jedinstvo Božjeg Naroda i crkvene hijerarhije. Svi prinosimo jednu te istu žrtvu, svi se hranimo istim kruhom, svi pijemo isto piće. Međutim, prema intencijama Koncila, sv. Liturgija ne smije ostati samo simbolom našeg jedinstva. Ona mora postati centar našeg vjerskog života, izvor životne naše kršćanske radosti i vitalnosti, iz nje moramo crpiti snagu da možemo svjedočiti za Krista, da možemo unositi Krista u naše obitelji, u naše radionice i u čitav naš privatni i javni život.

Kada govorimo o II Vatikanskom koncilu ne možemo šutke preći preko jednog događaja za koji cijeli hrvatski narod duguje zahvalnost našem episkopatu. Naš je episkopat naime uspio, da u koncilskoj dvorani, pred očima čitave svjetske, a posebno katoličke javnosti afirmira našu najveću religiozno - nacionalno - kulturnu vrednotu, našu glagolicu, kada se je u toku prvog koncilskog zasjedanja u Bazilici sv. Petra u Rimu služila službena koncilaska sv. Misa na staroslavenskom jeziku. Time su biskupi svijeta, time je cijela svjetska javnost upoznata s historijskim faktom, da na obalama Jadranskog mora, na međašu romanskog i slavenskog svijeta, živi jedan maleni narod, koji je pred mnogo vjekova bio vjerski, kulturno i politički toliko značajan, da je u krilu zapadne latinske rimske Crkve izvojevao povlasticu koju u toj Crkvi nije imao nijedan drugi narod. Za ovu uslugu učinjenu hrvatskom narodu izražavamo cjelokupnom našem episkopatu najdublju zahvalnost.

Mi hrvatski katolički lajici smo po milosti Božjoj pripravnici da uvijek i pod svim okolnostima svjedočimo za Krista, da primimo svoj dio odgovornosti za prisutnost Krista u životu našeg naroda. Svjesni smo dužnosti koju nam ta odgovornost nameće. Zahvalni smo radi toga Vašoj Eminenciji što ste nas u svojoj božićnoj poruci upozorili na dužnosti i prava našega apostolata. Mi vjerujemo i čvrsto se nadamo da ćete Vi, Eminencijo, čitav naš episkopat i čitav kler svim snagama promicati da katolički lajikat preuzme kod nas apostolsku odgovornost na svim područjima koja po koncilskoj zamisli spadaju u djelokrug apostolata lajika. Čvrsto smo uvjereni da ćete onako, kako o tome govori koncilski dekret, bratski primati našu apostolsku suradnju te da ćete uvijek posebnom brigom pratiti nas lajike u našem apostolskom djelovanju.